

O'ZBEKISTON MILLIY STANDARTI

POYABZAL - TAGCHARMLARNI SINASH USULLARI - IGNANING UZILISH
KUCHI

(EN 12773:2000, IDT)

Rasmiy nashr

O'zbekiston standartlar instituti

Toshkent

So‘z boshi

1. O‘zbekiston standartlar instituti tomonidan QABUL QILISHGA TAQDIM ETILDI.
2. O‘zbekiston standartlar institutining 2024 yil 15-iyuldagi 37/XSt-sonli buyrug‘i bilan TASDIQLANDI VA AMALGA KIRITILDI.
3. Ushbu standart EN 12773:2000 “Footwear - Test methods for outsoles - Needle tear strength” xalqaro standartiga aynan o‘xshash.
4. DASTLABKI AMALGA KIRITILISHI

Ushbu milliy standart va unga bo‘lgan o‘zgartishlarni O‘zbekiston hududida amalga kiritish haqidagi axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi. Ushbu standartni qayta ko‘rib chiqish yoki bekor qilish haqidagi muvofiq axborot Standartlashtirish bo‘yicha milliy organning rasmiy veb-saytlari va standartlarning yillik axborot ko‘rsatkichlarida qayd etiladi.

Ushbu milliy standartni O‘zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish mutlaq huquqi O‘zbekiston standartlar institutiga tegishli

O‘ZBEKISTON MILLIY STANDARTI**POYABZAL - TAGCHARMLARNI SINASH USULLARI - IGNANING UZILISH KUCHI****ОБУВЬ - МЕТОДЫ ТЕСТИРОВАНИЯ ПОДОШВЫ - ПРОЧНОСТЬ ИГЛЫ НА РАЗРЫВ****FOOTWEAR - TEST METHODS FOR OUTSOLES - NEEDLE TEAR STRENGTH**

Amalga kirish sanasi 15.09.2024 y.

1 Qo‘llanish doirasi

Ushbu milliy standartda materialdan qat'i nazar, igna tagcharmlari uchun ignalarning uzilish kuchini aniqlash usuli ko'rsatilgan.

2 Standartlarga havolalar

Ushbu milliy standart sana yoki sana belgilanmagan ma'lumotnomalar orqali boshqa nashrlardan olingan qoidalarni o'z ichiga oladi. Ushbu me'yoriy havolalar matnda tegishli o'rinlarda keltirilgan va nashrlar keyingi o'rinlarda keltirilgan. Sanaga oid ma'lumotlar uchun, ushbu nashrlarning istalgan biriga keyingi tuzatishlar yoki tuzatishlar ushbu milliy standartiga faqat tuzatish yoki qayta ko'rib chiqish orqali kiritilganda qo'llaniladi. Sana belgilanmagan manbalar uchun ushbu nashrning oxirgi nashri qo'llaniladi.

EN 10002-2 Metall materiallar. Tensile sinoving. 2-qism: cho'zilishga sinash mashinalarining kuchlarni o'lchash tizimini tekshirish.

EN 12222 Poyabzal. poyabzal va poyabzal uchun komponentlarni konditsiyalash va sinovdan o'tkazish uchun standart atmosferalar.

prEN 13400:1998 Poyabzal. poyabzal uchun komponentlardan namuna olish joyi

3 Ta'riflar

Ushbu standart maqsadlari uchun quyidagi ta'rif qo'llaniladi:

3.1 Ignaning uzilish kuchi

Ignani uzish paytida yuzaga keladigan maksimal kuchni sinov bo'lagining qalinligiga bo'lish bo'yicha bo'linma.

4 Uskuna va material

Quyidagi apparat va materialdan foydalaniladi:

4.1 Cho'zilish-sinash mashinasi

Cho'zilishga sinash mashinasi EN 10002-2 talablariga javob berishi, B markaga to'g'ri keladigan aniqlikda, doimiy o'tish tezligi $100 \text{ mm/min} \pm 10 \text{ mm/min}$ bo'lishi kerak. Kuchni yoki maksimal kuch ko'rsatkichini dastxat bilan qayd qilish tavsiya etiladi.

4.2 Igna

Yoki diametri $1 \text{ mm} \pm 0,01 \text{ mm}$ bo'lgan silliq sirlangan po'lat igna yoki unga mos keladigan prujinali po'lat simning bir nuqtasigacha maydalangan bo'lagi.

Izoh – Ushbu milliy standartdan foydalanishda havola qilinayotgan standartlarni O'zbekiston hududida amal qilishini joriy yilning 1 yanvar holati bo'yicha tuzilgan muvofiq standartlar ko'rsatkichi (tasniflagichi) bo'yicha hamda joriy yilda chor etilgan axborot ko'rsatkichlari bo'yicha tekshirish maqsadga muvofiq bo'ladi. Agarda havola qilinayotgan standart almashtirilgan (o'zgartirilgan) bo'lsa, unda ushbu milliy standartdan foydalanish chog'ida almashtirilgan (o'zgartirilgan) standartga amal qilishi kerak. Agarda havola qiligayotgan standart almashtirilmagan bekor qilingan bo'lsa, unga havola qilingan qoida ushbu havolaga dahldor bo'lmagan qismida qo'llaniladi.

4.3 Qisish uskunasi

1-rasmda qisish uskunasi misol keltirilgan. Ignaning tayanch zvenolari orasidagi masofa namuna qalinligiga moslashtiriladigan qilib sozlanishi kerak. Siqish uskunasi ignaning chiqib ketishiga yo'l qo'ymaslik uchun tegishli himoya uskunasi bilan ta'minlangan bo'lishi kerak.

4.4 Qalinlik o'lchagich

Qalinlik o'lchagich, qattiq asosga o'rnatilgan va presslovchi oyoqchada $10 \text{ kPa} \pm 3 \text{ kPa}$ bosim ta'sir qiladigan holda o'lik og'irlik bilan yuklangan. O'lchagich yassi, dumaloq va diametri $10 \text{ mm} \pm 0,1 \text{ mm}$ bo'lgan siquvchi oyoqqa ega.

O'lchagich $0,01 \text{ mm}$ masshtab bo'linishiga ega

5 Namuna olish va konditsiyalash

Sinovdan o'tkaziladigan sinov bo'laklari prEN 13400:1998 ga muvofiq olinadi. Barcha sinov bo'laklari sinovdan o'tkazishdan oldin kamida 24 soat davomida EN 12222 bo'yicha shartlashtiriladi.

Sinov bo'laklari - uzunligi $50 \text{ mm} \pm 1 \text{ mm}$ va eni $20 \text{ mm} \pm 1 \text{ mm}$ bo'lgan tasmlar. Sinov parchasining qalinligi:

- $2,0 \text{ mm} \pm 0,2 \text{ mm}$ polimer va elastomer kompakt tagliklar uchun;
- yarim kengaygan va hujayrali pataklar uchun $4,0 \text{ mm} \pm 0,2 \text{ mm}$;
- charm tagliklar uchun dastlabki qalinlik tekshiriladi.

Sinov kamida 3 ta namuna bilan amalga oshiriladi. Ularning bir xil qalinligiga (quyidagi texnik shartlarga qarang) tegishli ajratish mashinasi yordamida erishiladi. Agar iloji bo'lsa, namunaning silliq dastlabki "teri" yuzalari namunalarda o'zgarishsiz qoladi. Bu uchta mumkin bo'lgan namunani keltirib chiqaradi:

2 ta original "teri" ga ega namuna - S 2

1 ta original "teri" li namuna - S 1

Asl "teri" bo'lmagan namuna - S O

Yakuniy natija faqat hisobotda aks ettiriladigan bir xil turdagi namunalarga asoslanadi.

6 Sinov usuli

Qalinlik o'lchagichdan foydalanib, sinov bo'lagining qalinligini o'lchang (4.4-rasmga qarang). Bo'lakni 1 mm diametrli igna bilan kesing (4.2-rasmga qarang), ingichka tomonning markazidagi qirg'oqdan 5 mm (1-rasmga qarang), shablon yordamida iloji boricha deyarli perpendikulyar. Bo'lak avval tirnalmagan yoki ilma-teshik qilinmagan bo'lishi kerak. Qisish uskunasi bo'lakka mahkamlangan ignani joylashtiring (4.3-rasmga qarang). Tayanch zvenolari orasidagi masofa shunday sozlanishi kerakki, ular bo'lakka tegib tursin. Pastki tutqichda bo'lakning pastki uchini qisish (1-rasmda qaychi-qisqich ko'rinishida ko'rsatilgan). Qisqichlarga bo'lakni $100 \text{ mm/min} \pm 10 \text{ mm/min}$ tezlikda suring. Ignani uzish paytida yuzaga keladigan maksimal kuchni nyuton hisobida hisoblang.

7 Natijalar ifodasi

Ignaning qalinligi millimetrga nyuton hisobida ifodalangan S_s uzilish kuchi quyidagi formula bilan ifodalanadi.

$$S_s = F/d$$

Bu yerda

F - Nyutonlarda maksimal kuchni ajrating

d - qalinligi millimetrdagi

Natija uchta determinatsiyaning o'rtachasi bo'ladi.

8 Sinovi hisoboti

Sinov hisobotida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi kerak:

a) 7-band bo'yicha ifodalangan natijalar;

b) sinov bo'laklarining qalinligi;

- v) sinovdan o‘tkazilgan namunalarning to‘liq tavsifi, shu jumladan tijoriy uslublar, kodlar, ranglar, tabiat va boshqalar;
- d) ushbu sinov usuliga havola qilish;
- e) sinov o‘tkazilgan sana;
- f) ushbu sinov usulidan har qanday chetga chiqish.

Bibliografik ma’lumotlar

SUT 61.060